

Bemærkninger til lovforslaget.

Den nugældende lov om naturfredning har, som det fremgår af lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961, gennemgået en række ændringer, senest i 1959 og 1961. Det var ved den seneste revision klart, at naturfredningsproblemerne snarest måtte tages op i deres helhed. I overensstemmelse hermed blev i lovens § 43 indføjet en revisionsbestemmelse, og en kommission, naturfredningskommissionen, nedsat den 23. november 1961.

Spørgsmålet om planlægningen af landets jord og de naturfredningsmæssige problemer, der knytter sig hertil, har imidlertid aktualiseret sig i en sådan grad, at man har fundet det nødvendigt allerede nu at søge tilvejebragt visse lovændringer.

Om de nævnte problemer skal anføres følgende hovedsynspunkter:

Den stigende befolkningstilvækst medfører et øget behov for en rationel placering og udformning af bebyggelsen, for sikring af rekreative og andre frie arealer og for sikring af jorden som grundlag for landbrugserhvervet. Sammen med velstandsstigningen og en nær økonomisk forbindelse med andre europæiske lande nødvendiggør dette mere generelle reguleringer end efter den nugældende lovgivning i adgangen til at udnytte fast ejendom på anden måde end til ejendommens hidtidige brug.

Reguleringen bør ske i forbindelse med en (geografisk) planlægning, der bør finde sted — samordnet — på lokalt og regionalt niveau samt for hele landet, og således at tilladelser til at fratage generelle forbud meddeles på grundlag af planlægningen.

Denne planlægning må formentlig først og fremmest ske på det regionale niveau, hvorved der må sigtes mod større geografiske planlægningsenheder, således som det allerede nu i et vist omfang er tilfældet ved bl. a. fredningsplanudvalgene.

Under hensyn til trangen til hurtige foranstaltninger har man fundet det påkrævet allerede nu at søge gennemført ændringer i lovgivningen; netop på grund af tidspresset har man dog i videst muligt omfang bygget på eksisterende lovgivning og administrative organer. På længere sigt må der dog tilstræbes en forenkling og koordination både af lovgrundlagets materielle indhold og af den administrative ordning. Sådanne yderligere ændringer, specielt i naturfredningsloven, forventes taget op til overvejelse under naturfredningskommissionens fortsatte arbejde.

Den foreslåede ændring i naturfredningsloven danner sammen med det samtidigt fremsatte forslag til en ændret affattelse af loven om regulering af

bymæssige bebyggelser en helhed, hvorved det skulle kunne opnås, at overgang af landbrugsjord m. v. til bebyggelse, herunder sommerhusbebyggelse, kræver, at overgangen er i overensstemmelse med en tilvejebragt planlægning, eller at der foreligger en tilladelse fra en planlægningsmyndighed.

Den nugældende § 22 i naturfredningsloven kræver i visse områder tilladelse af fredningsnævnene til bebyggelse. Nægtelse af tilladelse er i henhold til paragraffens 2. stk. forbundet med erstatningspligt for det offentlige.

For at denne bestemmelse skal kunne anvendes som led i en planlægningsadministration, er det nødvendigt

a) at administrationen foretages af et planlægningsorgan. Bestemmelsen har i sin nuværende udformning været varetaget af de domstolslignende organer, fredningsnævn og overfredningsnævn ud fra konkrete overvejelser, herunder om erstatningsforpligtelsen. Ved en ændring må navnlig lægges vægt på bestemmelsens betydning for et positivt planlægningsarbejde, hvorfor den foreslås administreret af de hele landet omfattende fredningsplanudvalg, som råder over et teknisk apparat, foruden at de ved deres sammensætning skaber gode vilkår for en koordinering med andre bebyggelseskontrollerende organer

b) at præcisere bestemmelsens geografiske område, således at den sammen med byreguleringsloven m. v. dækker hele landet

c) at ophæve erstatningsbestemmelsen. En planlægning er uden større betydning, hvis effektueringen skal være afhængig af bevillinger til udredelse af udstykningserstatninger.

Sådanne principielle ændringer i § 22 fører med sig en omarbejdelse af lovens kapitel V om fredningsplanudvalgene og deres arbejde. Det vil samtidig være naturligt at gennemføre en ordning, hvorefter udvalgenes afgørelser kan indbringes for ministeren for kulturelle anliggender, ligesom afgørelserne inden for byreguleringsområdet indbringes for boligministeren. Hvis forslaget gennemføres, vil det tillige være muligt i de af § 22 omfattede områder at ophæve byggeliniebestemmelserne i § 25, bortset fra strandbyggelinien. Fredningsnævnenes arbejdsbyrde vil hermed blive lettet meget betydeligt, og de ved lovændringen af 1961 oprettede fredningsankenævn, hvis arbejde hovedsageligt har omfattet de nævnte byggeliniebestemmelser samt fredningsplanudvalgenes afgørelser, kan ophæves.

Til de enkelte forslag bemærkes: